

Bijlage 1 – Voortgangsrapportage Toeslagen

In deze voortgangsrapportage geef ik uw Kamer een update van gedane toezeggingen, openstaande moties, lopende maatregelen en onderzoeken. Allereerst ga ik in op de plannen voor Toeslagen I en Toeslagen II (Herstelorganisatie Toeslagen) en daarna schets ik een stand van zaken bij een aantal thema's. Zo wordt een update gegeven van enkele onderdelen van de specifieke aanpak richting ouders en van de maatregelen om te voorkomen dat dit andere ouders kan overkomen. Ook komt het gebruik van (tweede) nationaliteit bij toezicht aan bod in deze brief en behandel ik onder het kopje overig nog enkele losse onderwerpen, zoals het intern onderzoek naar informatiebeheer bij Toeslagen.

A. Plannen voor Toeslagen I en Toeslagen II (Herstelorganisatie Toeslagen)

Voor 5,3 miljoen huishoudens met 8,8 miljoen burgers daarin betrokken verzorgt de dienst Toeslagen jaarlijks meer dan 7 miljoen toeslagen. Naast bezinning op een toekomst waarin toeslagen niet of in een sterk veranderde vorm zullen bestaan is het daarom onverminderd noodzakelijk om in het hier en nu te interveniëren en te investeren in het huidige stelsel. De uitvoering moet worden verstevigd naar een meer klantgerichte dienstverlening met een zo groot mogelijke toekenningszekerheid voor alle toeslaggerechtigden en een behandeling waarin de informatiehuishouding op orde is en alle relevante individuele omstandigheden gemotiveerd kunnen worden meegewogen. Het beleid kan daaraan bijdragen door vereenvoudigingen door te voeren die het voor burgers en voor de uitvoering begrijpelijker en overzichtelijker maken en het aantal (hoge) terugvorderingen verder om laag te brengen. Hierover ben ik in gesprek met mijn 'collega-bewindspersonen'.

Er zal een plan worden uitgewerkt dat de dagelijkse dienstverlening door Toeslagen aan de burgers versterkt, vereenvoudigt en de ruimte geeft om met meer menselijke aandacht onze burgers ten dienste te staan. Daarvoor zijn meer middelen nodig. Om de voorbereiding en uitwerking van het plan niet te vertragen en de reeds ingezette verbeteringen te kunnen uitbreiden heb ik middelen beschikbaar gesteld voor de eerste fase. Het meerjarige vereenvoudigings- en intensiveringplan zal ter besluitvorming voor de Voorjaarsnota worden aangeboden.

Voor Toeslagen II (Herstelorganisatie Toeslagen) zijn vooruitlopend op de voorjaarsbesluitvorming financiële middelen vrijgemaakt die moeten bewerkstelligen dat de herstelwerkzaamheden beschreven in AUT I en AUT II op een zorgvuldige en snelle wijze kunnen worden opgepakt. Voor de hersteloperatie is een periode van minimaal twaalf maanden uitgetrokken, met als startdatum 1 april 2020. Daarbij zullen naar verwachting 622 FTE ingezet worden. Deze doorlooptijd en het aantal FTE is gebaseerd op de omvang van de hersteloperatie zoals die nu in beeld is gebracht. De noodzakelijke financiële middelen voor het eerste half jaar zijn inmiddels toegekend. Over de rest van de middelen wordt via de voorjaarsnotabesluitvorming besloten. De opdracht van de Herstelorganisatie Toeslagen is beschreven in de brief die op 27 februari jl. aan uw Kamer is gestuurd.¹

B. De specifieke aanpak richting ouders

Opvolging gesprekken met ouders

Inmiddels hebben er meerdere ouderbijeenkomsten en oudergesprekken plaatsgevonden al of niet in aanwezigheid van een of meerdere bewindslieden. De vragen die tijdens deze bijeenkomsten of gesprekken zijn gesteld, zijn zoveel als mogelijk beantwoord. Als volgende stap zal er een herbeoordeling plaatsvinden. Herbeoordeling gaat plaatsvinden nadat de beleidsbesluiten en wetswijzigingen zijn geaccordeerd en gepubliceerd.

Uitbetaling compensatie CAF 11

Graag informeer ik uw Kamer over de stand van zaken van de betaling van compensatie voor de bij de CAF 11-zaak betrokken ouders. In de week voor kerst zijn de eerste betalingen overgemaakt. Van de 309 betrokken ouders hebben 287 ouders recht op compensatie.² In totaal ging het om een bedrag van € 4.232.503, gemiddeld € 14.646³. Zeven ouders hadden geen bij de Belastingdienst bekend rekeningnummer.⁴ Inmiddels hebben twee van die zeven ouders de

¹ Kamerstukken II, 2019/20, 31066, nr. 607.

² Kamerstukken II, 2019/20, 31066, nr. 575.

³ Zie hiervoor de brief van 17 december 2019; Kamerstukken II, 2019/20, 31066, nr. 574.

⁴ Kamerstukken II, 2019/20, 31066, nr. 575.

Met opmerkingen

Met opmerkingen

Met opmerkingen

uitbetaling alsnog ontvangen. Het streven blijft om alle ouders die recht hebben op compensatie, te compenseren.

Er zijn 22 ouders die bericht hebben gehad dat zij geen compensatie ontvangen. Hun situatie is beoordeeld door een commissie van onafhankelijke deskundigen, conform de aanbevelingen van de Adviescommissie uitvoering toeslagen (AUT). De commissie van onafhankelijke deskundigen heeft geoordeeld dat deze ouders geen recht hebben op compensatie. Redenen hiervoor zijn bijvoorbeeld dat er evident sprake is van het ontbreken van het recht op kinderopvangtoeslag of dat er (over alle drie de toeslagjaren, 2012, 2013 en 2014) geen reactie van de burger over de stopzetting is gekomen. Alle 309 ouders hebben een brief ontvangen waarin het besluit tot compenseren is toegelicht.⁵ Tot 28 januari jl. konden beide groepen ouders reageren op deze voorankondiging. De ouders die geen compensatie hebben ontvangen konden hierbij aangeven op welke gronden ze daar volgens hen wel recht op hebben. De groep ouders die wel een eerste betaling heeft gekregen kon de bij Toeslagen bekende gegevens aanvullen en hun eventuele zienswijze geven. Van de 309 ouders hebben 79 personen hier op gereageerd. De reacties zijn meegenomen bij het opstellen van de definitieve beschikkingen. Deze zijn 26 maart verzonden aan de CAF-11 ouders. De nabetaling op basis van de beschikking is voorzien voor 10 april 2020. Indien ouders het niet eens zijn met de definitieve beschikking kunnen ze hier bezwaar tegen maken. Deze bezwaren worden beoordeeld door een team dat door Toeslagen daarvoor apart in het leven is geroepen. Tevens zal een onafhankelijke bezwaarschriftenadviescommissie zich over deze bezwaren buigen. De komende maanden zal ik u op de hoogte houden van de voortgang van de compensatie voor ouders in de CAF 11-zaak.

Met opmerkingen hou dit goed in de gaten want de VGR wordt op 17 april verzonden. Dus t.z.t. een check of dit inderdaad op 10 april is gebeurd

Na de presentatie van het eindrapport van de AUT en de kabinetsreactie daarop zijn de voorbereidingen gestart voor het kunnen herstellen en compenseren van de burgers genoemd in het eindrapport en de kabinetsreactie. Het streven is de beleidsbesluiten en wetswijzigingen op zo kort mogelijke termijn af te ronden, zodat daarna de uitvoering gestart kan worden. Streven is te starten met de met CAF-11 vergelijkbare zaken.

Inzien dossiers

Graag informeer ik uw Kamer over de stand van zaken ten aanzien van de recente verzoeken van burgers tot inzage in hun toeslagen-dossier. Op 17 januari jl. zijn er twaalf dossiers bezorgd. Met zes van de dossieraanvragers heeft inmiddels een gesprek plaats gehad met medewerkers van Toeslagen over hun dossier. Drie ouders hebben aangegeven nog geen behoefte te hebben aan een toelichtend gesprek en met de overige drie ouders is er contact over een nieuwe afspraak. Voor 1 maart van dit jaar hebben de volgende tien burgers hun dossier ontvangen. Het betreft burgers die kinderopvang hebben afgenomen van een kinderopvangorganisatie die betrokken is geweest in een (fraude)onderzoek. Deze burgers hebben hun dossier thuisbezorgd gekregen en zijn ook benaderd voor het inplannen van een persoonlijk gesprek om het dossier toe te lichten.

Met opmerkingen

De samenvattingen die zijn gemaakt bij de twaalf dossiers zijn positief ontvangen door de ouders. Het dossier bevat namelijk erg veel technische informatie, die voor een burger vaak onoverzichtelijk en lastig te duiden is. De samenvatting geeft de burger een goed beeld van hetgeen gebeurd is. De ervaring tijdens de gesprekken die tot nu toe gevoerd zijn, is dat het dossier zelf nauwelijks ter sprake komt. Een maximale dienstverlening aan de burger, waarmee hij een goed inzicht krijgt in de inhoud van zijn dossier staat voor mij centraal.

Het tijdig vervaardigen van alle opgevraagde dossiers is gezien de benodigde menskracht onmogelijk. Graag ga ik met uw Kamer in overleg over een wijze die recht doet aan het geven van duidelijkheid aan ouders over hun dossier en die ook uitvoerbaar is.

Serviceteam Gedupeerden Kinderopvangtoeslag

Het serviceteam Gedupeerden Kinderopvangtoeslag (Serviceteam) is zoals toegezegd door mijn ambtsvoorganger van start gegaan op 2 januari van dit jaar. Voor het Serviceteam is een apart telefoonnummer gereserveerd. Dit telefoonnummer is voor ouders die vermoeden dat hun kinderopvangtoeslag in het verleden onterecht is stopgezet. In het eerste kwartaal van 2020 heeft het Serviceteam bijna 5500 telefoontjes beantwoord (5488 in totaal). De bereikbaarheid was goed. De gemiddelde wachttijd was 34 seconden. De toezeggingen die het Serviceteam gedaan heeft, zijn nagekomen. Sinds 1 maart wordt de klanttevredenheid op de binnenkomende telefoontjes gemeten. Het is nog te vroeg om daaruit resultaten af te leiden. Dit hangt samen met de korte tijd die verstreken is sinds de start van de meting van de klanttevredenheid en de tot nu toe ontvangen respons op de uitnodiging om mee te doen aan de enquête.

Met opmerkingen

⁵ Deze brieven zijn als bijlage bij de brief van 17 december jl. (Kamerstukken II, 2019/20, 31066, nr. 574.) naar uw Kamer gestuurd.

Het vaakst werd gebeld met een verzoek om herbeoordeling. Daarnaast is er veel gebeld over ontvangstbevestigingen. De frequentie nam aanzienlijk af nadat op 16 januari jl. een grote groep verzoekers een ontvangstbevestiging van hun verzoek tot herbeoordeling heeft ontvangen. In de ontvangstbevestiging wordt gevraagd om, middels een bijgevoegd formulier, door te geven of er een gemachtigde is. De laatste weken werd naast nieuwe aanmeldingen voor herbeoordeling vooral veel gebeld over de brieven die zijn verstuurd inzake de pauzering van de invordering en de gevolgen die dit heeft voor de burger. Ook wordt er nog geregeld gevraagd wat de stand van zaken is van de herbeoordeling.

Het Serviceteam heeft vanaf december ook proactief mensen benaderd die zich al bij de Belastingdienst hadden gemeld om hen te informeren dat de rapporten van de AUT en ADR later dan verwacht zouden verschijnen. Tevens heeft het Serviceteam afspraken gemaakt over het bezorgen van dossiers en belt het Serviceteam burgers die zich hebben gemeld bij BOInK of de SP om hun gegevens aan te vullen en hen voor herbeoordeling te registreren. Daarnaast heeft het Serviceteam een aantal vragen beantwoord van mensen die bij de ouderbijeenkomst met de Minister-President en de Minister van Financiën op 20 januari jl. waren. Eind februari is door het Serviceteam contact opgenomen met de CAF 11 populatie dat de compensatiebeschikking later komt dan gepland en op 30 maart is gestart met het benaderen van burgers die hun telefoonnummer achter hebben gelaten n.a.v. het 'webinar ouderbijeenkomsten'. Al deze mensen zijn gebeld. Ruim 2500 mensen zijn bereikt door het Serviceteam.

Daarnaast is het van belang scherp te houden wat mensen kunnen verwachten van het Serviceteam. Zo zal het bijvoorbeeld, ook na de publicatie van de rapporten van de AUT en ADR, niet mogelijk zijn te bellen en op dat moment een uitspraak van het Serviceteam te krijgen over een individueel dossier. Wel kan het Serviceteam de aanpak van de herbeoordeling toelichten. De toeloop van mensen waarvoor het speciale telefoonnummer niet is bedoeld (als 'sluiproute' voor de Belastingtelefoon) blijft een groot risico.

C. Maatregelen om te voorkomen dat dit andere ouders kan overkomen

In de brief van 15 november jl.⁶ zijn diverse maatregelen geschetst die er, samen met destijds al in gang gezette maatregelen, voor moeten zorgen dat situaties als bij CAF 11 worden voorkomen. Graag geef ik uw Kamer een update over de in de brief genoemde maatregelen.

1. Verbeteren van cultuur en vaardigheden

In de kabinetsreactie op het eindrapport van de AUT en het rapport van de ADR is een toelichting op dit onderwerp gegeven.

2. Meer maatwerk in dienstverlening

Het merendeel van de toeslaggerechtigden weet zich goed bediend met het digitaal aanvragen en wijzigen en het geautomatiseerd berekenen en ontvangen van toeslagen. Zij vragen hun toeslag aan via het Toeslagenportaal en geven daar ook wijzigingen door. De betalingen vinden altijd plaats op de 20^e van de maand. Maar als feiten en omstandigheden daarom vragen moeten burgers kunnen rekenen op meer persoonlijke dienstverlening en maatwerk in het toekennen en aanpassen van het recht op een toeslag. Toeslagen zorgt daarom voor meer uitleg en motivatie bij besluiten, vooral als deze een vermindering inhouden. Ook wordt contact gezocht om de burger in staat te stellen om meer toelichting of aanvullend bewijs te geven bij bijvoorbeeld een ingediend bezwaarschrift. Deze werkwijze zal gefaseerd verder worden doorgevoerd in alle processen. Naast het toenemen van de behandeltijden en daarmee samenhangende benodigde capaciteit vraagt deze implementatie ook om het investeren in kennis en vaardigheden van medewerkers en management. De vaktechnische waarborgen die worden aangebracht ondersteunen dit.

Met actuele gegevens over de grondslagen van een toeslag kunnen burgers er op geattendeerd worden dat het mogelijk beter is om de lopende toeslag aan te passen. Daarmee kan een terugbetaling achteraf worden voorkomen. Dit jaar worden alle kinderopvanginstellingen gevraagd en ondersteund om maandelijks de afgenomen opvanguren in te sturen. Met deze informatie zullen ouders worden geattendeerd als er een aanwijzing is dat de toeslag moet worden bijgesteld. Deze attenderingen zullen via een app worden gestuurd, die in een pilot is uitgetoetst en binnenkort voor alle ouders ter beschikking komt. Hierin kunnen ook de gegevens van de toeslagen worden geraadpleegd en wijzigingen worden ingevoerd. Ook zal in het voorjaar worden gestart met het telefonisch benaderen van ouders met deze attenderingen. Daar waar blijkt dat ouders meer begeleiding nodig hebben in het goed aanvragen en aanpassen van de toeslag zal dit

⁶ Kamerstukken II, 2019/20, 31066, nr. 538.

Met opmerkingen [] aanpassing []

Met opmerkingen [] heeft overigens aangegeven zelf in de pen te klimmen)

Met opmerkingen []

worden geboden. Deze aanpak is op kleine schaal uitgeprobeerd en gereed voor bredere toepassing als voldoende capaciteit is aangetrokken.

3. Betere juridische waarborgen

De concerndirectie Fiscaal Juridische Zaken van de Belastingdienst en Corporate Dienst Vaktechniek van de Belastingdienst hebben vaktechnisch medewerkers geworven die bijdragen aan de vaktechnische inbedding van Toeslagen. Zo is er inmiddels een Landelijk Vaktechnisch Coördinator aangesteld en zijn er verschillende beleidsmedewerkers actief. Met de komst van deze medewerkers is het Besluit bestuursrecht Toeslagen en het Verzamelbesluit Toeslagen, overeenkomstig het Besluit bestuursrecht, inmiddels gerealiseerd. Tevens is de aanwezigheid bij de mondelinge behandeling van beroepszaken en de positie van de procesvertegenwoordiger, zoals opgenomen in het Besluit bestuursrecht Toeslagen, geïmplementeerd.

Ook kan ik uw Kamer melden dat 40 medewerkers een vaktechnisch traject doorlopen, waarbij ook externe deskundigen in gesprek gaan met deze medewerkers over vaktechnische actualiteiten. Maatwerk in de uitvoering door Toeslagen is hierbij een centraal terugkerend thema. Dit leidt ook tot procesaanpassingen die gericht zijn op het bereiken van adequaat maatwerk bij de behandeling van de burger. Over enkele weken starten bij Corporate Dienst Vaktechniek drie nieuwe medewerkers die de monitoring van beroepszaken ter hand zullen nemen.

Toeslagen heeft een programma in uitvoering dat is gericht op de inrichting en versterking van de vaktechnische structuur. Hierdoor komen dilemma's over de toepassing van de wet in concrete situaties sneller naar boven. Dit leidt tevens tot het sneller implementeren van nieuwe jurisprudentie. Zoals mijn ambtsvoorganger in de brief van 15 november jl. heeft aangegeven is er een begin gemaakt met de benoeming van vaktechnische medewerkers. Deze benoemingen zullen verder worden uitgebreid, waarbij een reorganisatie-procedure moet worden gevolgd.

4. Vermindering van complexiteit en verbetering van de aansturing van de Belastingdienst

In de brief 'Aanpak problemen Belastingdienst, Douane en Toeslagen' van 27 februari jl. heb ik samen met de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst onder andere beschreven hoe we de aansturing van Toeslagen gaan verbeteren.⁷ Een belangrijke stap daarin is het ontvlechten van de Belastingdienst, Toeslagen en de Douane, waarbij Toeslagen een apart dienstonderdeel onder het ministerie van Financiën wordt. Daarnaast willen we de dienstverlening verbeteren en een cultuurverandering bewerkstelligen. Voor de zomer ontvangt u een plan van aanpak voor het versterken van de aansturing en de ontvlechting.

5. Naar responsieve wet- en regelgeving

Los van de voorgenomen heroverweging van het stelsel van toeslagen, wordt voor de periode daarnaartoe verder gewerkt aan een betere balans tussen de complexiteit van het kinderopvangtoeslagstelsel, de (hoge) eisen die dit stelt aan het doenvermogen en de zelfredzaamheid van burgers en de (financiële) verantwoordelijkheid voor de – juistheid van de – toeslagen die nu voor een belangrijk deel bij de burger ligt. In de brief van 15 november jl. werd hierbij gewezen op het eerste deelrapport van de IBO Toeslagen waarin maatregelen worden genoemd die bijdragen aan de verbetering en vereenvoudiging van de kinderopvangtoeslag. Deze maatregelen vormen een aanvulling op het verbetertraject kinderopvangtoeslag. Het tweede deelrapport van de IBO Toeslagen zal, vergezeld van een kabinetsreactie op beide delen, voor de zomer aan uw Kamer worden aangeboden.

De twee uitspraken van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 23 oktober 2019⁸ bieden Toeslagen al onder de bestaande wetgeving meer mogelijkheden om maatwerk te bieden bij het bepalen van het recht op kinderopvangtoeslag. De eerste uitspraak ziet hierbij op de situatie dat niet alle kosten van de kinderopvang volledig zijn betaald. Tot de uitspraak was de lijn dat dan in beginsel het volledige recht op kinderopvangtoeslag verviel en dat de ontvanger alle voorschotten moest terugbetalen. Met de uitspraak krijgt Toeslagen binnen het geldende wettelijke kader de ruimte om bij de vaststelling van het recht op kinderopvangtoeslag rekening te houden met het wel (al) betaalde deel van de kinderopvangkosten. Aan deze uitspraak is invulling gegeven in het Verzamelbesluit Toeslagen⁹. Op basis van deze invulling stelt Toeslagen het recht op kinderopvangtoeslag voortaan vast naar rato van het bedrag aan kosten dat de ouder tijdig heeft betaald aan de kinderopvangorganisatie. Met deze proportionele vaststelling van de

Met opmerkingen

Met opmerkingen

Met opmerkingen

Met opmerkingen

⁷ Kamerstukken II, 2019/20, 31066, nr. 607.

⁸ ECLI:NL:RVS:2019:3535 en ECLI:NL:RVS:2019:3536.

⁹ Besluit van 20 december 2019, nr. 2019-215337, Strrt. 2019, 70486.

kinderopvangtoeslag kunnen in een belangrijk aantal gevallen hoge terugvorderingen worden voorkomen.

Volgens de tweede uitspraak heeft Toeslagen bij een op zichzelf terechte vaststelling van een toegekende toeslag (of van een voorschot), een zekere discretionaire ruimte bij de vaststelling van het bedrag dat daadwerkelijk wordt teruggevorderd.¹⁰ Het uitgangspunt blijft dat een binnen het wettelijk kader ten onrechte uitgekeerd bedrag wordt teruggevorderd. De uitspraak biedt Toeslagen echter wel de mogelijkheid om in bijzondere omstandigheden waarin de nadelige gevolgen van de terugvorderingsbeschikking in een specifieke situatie evident onredelijk zijn, tot een passende oplossing te komen. De invulling van deze tweede uitspraak zal op korte termijn gepubliceerd worden in een nieuwe versie van het Verzamelbesluit Toeslagen.

In het nieuwe Verzamelbesluit Toeslagen wordt terugwerkende kracht verleend aan het bovengenoemde beleid dat invulling geeft aan beide uitspraken van de Raad van State. Bij wijze van uitzondering geldt dit beleid ook voor herziening van besluiten van minder dan vijf jaar geleden. Voor besluiten van meer dan vijf jaar geleden werk ik op dit moment aan een wettelijke hardheidsregeling. Hiermee sluit ik aan bij het advies van de Adviescommissie uitvoering toeslagen (AUT). Het concept Verzamelbesluit Toeslagen stuur ik uw Kamer mee bij deze brief. Het besluit zal in de loop van volgende week worden gepubliceerd in de Staatscourant.

In het Verzamelbesluit Toeslagen worden vooruitlopend op wetswijzigingen tevens drie goedkeuringen opgenomen om enkele hardheden van het toeslagenstelsel te verzachten. De eerste goedkeuring ziet op de situatie waarin de kwijtscheldingswinst van een IB-ondernemer het toetsingsinkomen voor de toeslagen verhoogt als gevolg van openstaande te verrekenen verliezen. Dit betreft in feite papieren inkomen voor de ondernemer dat wel van invloed is op de hoogte van de toeslagen. Dit acht ik onwenselijk, nu juist deze ondernemer het financieel zwaar heeft. Ik keur daarom goed dat in die situatie - op verzoek van belanghebbende - deze kwijtscheldingswinst voor de berekening van de toeslagen buiten beschouwing kan worden gelaten. De tweede goedkeuring ziet op de specifieke situatie waarin de toerekening van de gezamenlijke grondslag sparen en beleggen tussen fiscale partners in de inkomstenbelasting leidt tot een verlies van het recht op huurtoeslag. Voor die situatie keur ik - op verzoek van belanghebbende - goed dat voor de vaststelling van het recht op huurtoeslag uit mag worden gegaan van een zodanige toerekening van de gezamenlijke grondslag sparen en beleggen dat de vermogensgrens niet langer wordt overschreden. Ten slotte keur ik goed dat de termijn voor het indienen van een verzoek om rekening te houden met bijzondere omstandigheden voor de huurtoeslag wordt verruimd van 6 weken naar 5 jaar.

6a. Heroverweging beleid opzet grove schuld

Een toeslaggerechtigde kan verzoeken om een persoonlijke betalingsregeling. Als het ontstaan van de terugvordering is te wijten aan opzet of grove schuld van de toeslaggerechtigde, dan komt hij niet in aanmerking voor een persoonlijke betalingsregeling en daarmee ook niet voor het afzien van inning van een restschuld. In de brief van 8 november 2019¹¹ is aangekondigd dat het beleid ten aanzien van opzet en grove schuld wordt heroverwogen. De uitkomst van die heroverweging treft u in grote lijnen aan in bijgaande brief [welke brief hoort dit te zijn?]. Tot het moment waarop de juridische uitwerking en de uitvoering daarvan is gerealiseerd, wordt er bij een nieuw verzoek om een persoonlijke betalingsregeling voor een toeslagnschuld geen onderzoek gedaan naar opzet of grove schuld, behalve als er in het voortraject (de toekenningfase) een inmiddels onherroepelijk geworden vergrijpboete is opgelegd of strafrechtelijke vervolging is ingesteld.

6b. Pauzeknop dwanginvordering

Voor de volgende groepen toeslaggerechtigden is de dwanginvordering stopgezet ("pauzeknop"):

- (1) de CAF 11-ouders¹²
- (2) de overige CAF-ouders¹³
- (3) de (oude) opzet/grove schuldgevallens¹⁴
- (4) ouders met een problematische kinderopvangtoeslagnschuld die zichzelf gemeld hebben en in een vergelijkbare situatie verkeren als de CAF-ouders¹⁵.

¹⁰ Deze tweede uitspraak lijkt hierbij overigens niet beperkt tot de kinderopvangtoeslag en kan daarmee ook gevolgen hebben voor de andere toeslagen.

¹¹ Kamerstukken II, 2019/20, 35302, nr. 26.

¹² Schriftelijke toezegging van 11 juni 2019, Kamerstukken II, 2018/2019, 31 066, nr. 490.

¹³ Mondelinge toezegging van 4 november 2019, bevestigd in de Kamerbrief van 8 november 2019, Kamerstukken II 2019/2020, 35 302, nr. 26.

¹⁴ Mondelinge toezegging van 4 november 2019, bevestigd in de Kamerbrief van 8 november 2019, Kamerstukken II 2019/2020, 35 302, nr. 26.

¹⁵ Schriftelijke toezegging van 4 februari 2019, Kamerstukken II 2019/2020, 31066, nr. 596.

Met opmerkingen

Bijlage!

Met opmerkingen

Met opmerkingen

In de praktijk zijn niet alleen dwanginvorderingsmaatregelen zoals dwangverrekeningen en loonbeslagen opgeschort, maar zijn ook betalingsregelingen gepauzeerd. De pauzeknop geldt bovendien niet alleen voor alle soorten toelagschulden van de betrokkenen, maar in beginsel ook voor al hun belastingsschulden.

Een deel van deze "pauzeknop"-ouders komt naar verwachting in aanmerking voor enige vorm van compensatie, voor een ander deel geldt dat de openstaande schuld alsnog voldaan moet worden. In de kabinetsreactie op de rapporten van de commissie AUT en de ADR is aangegeven wanneer en op welke wijze deze ouders meer informatie over hun persoonlijke situatie en de vervolgstappen krijgen. NB: hierover moet nog een passage in de brief worden opgenomen, ik (Mikred) heb inmiddels een tekstvoorstel ter beoordeling uitgezet.

D. Gebruik van (tweede) nationaliteit bij toezicht

Onderzoek Nationale ombudsman

De Nationale ombudsman is in 2019 gestart met een onderzoek naar de wijze waarop overheden omgaan met klachten over etnisch profileren. Er zijn gesprekken gevoerd met verschillende overheidsinstanties, waaronder de Belastingdienst. Deze gesprekken leverden een beeld op van de aard van de klachten bij de overheid en hoe overheden daar vervolgens mee omgaan. Daarnaast is gesproken met organisaties die zich inzetten om etnisch profileren tegen te gaan.

Na deze verkenning is besloten het onderzoek voort te zetten met als doel te komen tot een helder klachtbehandelingskader voor klachten over etnisch profileren. Hiervoor heeft de Nationale ombudsman op 17 maart jl. een Meldpunt etnisch profileren geopend waar burgers ervaringen hierover kunnen melden.¹⁶ De Nationale ombudsman heeft aangegeven géén oordeel te geven over de kwaliteit van de huidige klachtbehandeling over dit onderwerp.

Onderzoek Autoriteit Persoonsgegevens

De Autoriteit Persoonsgegevens onderzoekt of de Belastingdienst, vanaf in ieder geval 6 januari 2014 tot heden, (bijzondere) persoonsgegevens waaruit ras of etnische afkomst blijkt mogelijk onrechtmatig verwerkt. Meer specifiek richt het onderzoek zich op het verwerken van gegevens omtrent tweede nationaliteit in het Toeslagen systeem en/of in het kader van controle op de toeslagen voor kinderopvang. Daarnaast onderzoekt de AP of de Belastingdienst, vanaf in ieder geval juni 2016, geautomatiseerde besluitvorming en/of profilering gebaseerd op bijzondere categorieën van persoonsgegevens - meer specifiek de tweede nationaliteit - mogelijk in strijd met de AVG toepast of heeft toegepast in het kader van controle op de toeslagen voor kinderopvang. In de documentanalyse naar aanleiding van het Wob-verzoek inzake CAF zijn documenten gevonden die wijzen op het gebruik van (tweede) nationaliteit als selectiecriteria bij andere CAF-zaken buiten Toeslagen. Deze signalen zijn in november aan de AP overgedragen om mee te nemen in het onderzoek. De betreffende stukken zijn openbaar gemaakt. Het is niet bekend wanneer de AP het onderzoek verwacht af te ronden.

Gebruik van (tweede) nationaliteit bij toezicht/systemen

Graag benadruk ik nogmaals dat ik etnisch profileren ten strengste afkeur. In de brief van 11 juni jl. is toegezegd dat vanaf de zomer de tweede nationaliteit niet meer raadpleegbaar is voor medewerkers en deze voor eind 2019 uit de systemen bij Toeslagen gehaald worden.¹⁷ Aan de eerste toezegging is voldaan. Voor medewerkers is de tweede nationaliteit vanaf de zomer van 2019 niet meer raadpleegbaar. De laatste toezegging is niet per eind 2019 gerealiseerd, dit betreurt ik. Het verwijderen van de tweede nationaliteit naast de Nederlandse nationaliteit bij de circa 1,4 mln. Nederlanders die een tweede nationaliteit in de systemen van de Toeslagen hebben is een zeer ingewikkeld proces waarbij de kans op procesverstoringen en ongewenst gevolgen groot was, bijvoorbeeld door herberekeningen voor het heden of verleden.

Eind februari is voor 98% de tweede nationaliteit verwijderd. Per 8 maart is dit percentage gestegen tot 99,9%, de laatste circa 800 gevallen zullen de komende maanden verwijderd worden. Gegevens over de tweede nationaliteit (naast de Nederlandse nationaliteit) mogen geen rol spelen in de uitvoering. Bij de overige onderdelen van de Belastingdienst is de tweede nationaliteit uit de risicomodellen en de selectieregels verwijderd. Ook de eerste nationaliteit wordt niet in risicomodellen en selectieregels gebruikt, tenzij daar een wettelijke grondslag voor bestaat, zoals in bepaalde situaties voor de loonheffing. Of daarmee alle onterechte gebruik van nationaliteit is gestopt, kan nog niet met zekerheid gezegd worden. Zo zijn er (oude) gegevensbestanden die

¹⁶ <https://www.nationaleombudsman.nl/etnischprofilen>

¹⁷ Kamerstukken II, 2018/19, 31066, nr. 490.

Met opmerkingen [] eruit halen, zal worden opgenomen in de brief over FSV.

Met opmerkingen []

Met opmerkingen []

Met opmerkingen []

mogelijk voor verschillende doeleinden zijn/worden gebruikt en waarvan niet duidelijk is, of deze nog steeds beschikbaar zijn of gebruikt worden en of nationaliteit daarin ten onrechte is opgenomen. Om die reden is een verdere inventarisatie en toetsing naar het rechtmatig gebruik van nationaliteit in gang gezet.

E. Overige zaken

Procedure Landsadvocaat

Tijdens het plenaire debat van 21 januari 2020 heeft het lid Leijten uitleg gevraagd over het met inzet van de Landsadvocaat doorzetten van het hoger beroep in een procedure waarbij de rechtbank onder meer heeft geoordeeld dat Toeslagen het volledige dossier over het onderzoek bij een gastouderbureau moet verstrekken aan een vraagouder.

Toeslagen is momenteel bezig met het op verzoek van ouders verstrekken van hun dossier. Ik begrijp dat het dan merkwaardig kan overkomen dat er momenteel nog wordt geprocedeerd over het verstrekken het dossier in een individuele zaak. Ook in deze zaak is inmiddels een dossier verstrekt aan de vraagouder. Zoals mijn ambtsvoorganger in zijn brief van 23 augustus 2019 heeft laten weten, is het belangrijk om van de Raad van State op een aantal punten duidelijkheid te krijgen over de uitspraak van de rechtbank.

In de uitspraak van 12 juli 2019 heeft de rechtbank Rotterdam geoordeeld dat Toeslagen het volledige dossier over het onderzoek bij een gastouderbureau moet verstrekken aan een vraagouder. Voor Toeslagen is het niet duidelijk wat precies onder het volledige dossier van het onderzoek moet worden verstaan en of alle gegevens uit dit volledige dossier wel mogen worden verstrekt. Het dossier bevat vertrouwelijke informatie, zoals privacygevoelige gegevens van anderen. Toeslagen wil graag voldoen aan het oordeel van de rechter, maar heeft tevens een verantwoordelijkheid om vertrouwelijk met de gegevens van derden om te gaan en kan ook gebonden worden door zijn geheimhoudingsplicht. De enige manier om de zekerheid te verkrijgen dat Toeslagen voldoet aan de verplichting die op hem rust, maakt, mede met het oog op andere zaken, het oordeel van de Raad van State nodig.

Intern onderzoek naar informatiebeheer bij Toeslagen

Mijn ambtsvoorganger heeft uw Kamer op 11 oktober 2018 geïnformeerd over de noodzaak om het informatiebeheer bij Toeslagen te verbeteren.¹⁸ Directe aanleiding destijds was het feit dat in de dossiers van CAF 11 niet alle voor de procesvoering relevante documenten beschikbaar waren voor de verweerder. Uit een interne verkenning binnen Belastingdienst/Toeslagen bleek dat een versterking van de informatiehuishouding c.q. het informatiebeheer noodzakelijk was. Er zijn zeven deelonderzoeken uitgevoerd. De onderzoeken zien op deelprocessen binnen het primaire proces van toeslagen. [Daarnaast verricht De Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed een onderzoek naar het informatiebeheer bij de Belastingdienst/Toeslagen.](#)

Eind eerste kwartaal van dit jaar worden de resultaten van de deelonderzoeken opgeleverd. Vervolgens worden de verbeteringen uit de onderzoeken ontwikkeld en geïmplementeerd.

Contact met de Nationale ombudsman over het delen van documenten

Tijdens het debat van 21 januari jl. met uw Kamer heeft de Minister van Financiën toegezegd om in overleg met de Nationale ombudsman (hierna: Ombudsman) te bepalen op welke wijze documenten van de Belastingdienst die met de Ombudsman zijn gedeeld in het kader van de kinderopvangtoeslagaffaire kunnen worden gedeeld met uw Kamer.¹⁹ Hieronder versta ik ook correspondentie met de Ombudsman over de kinderopvangtoeslagaffaire.

Eerder heeft mijn ambtsvoorganger per brief²⁰ aan uw Kamer de correspondentie met de Ombudsman gedeeld over "Geen powerplay maar fair play" naar aanleiding van een verzoek van uw Kamer (2019D48782) op 28 november jl. Daarnaast heb ik op 4 februari jl. per brief²¹ aan uw Kamer de correspondentie gedeeld met de Ombudsman van 2019 gedeeld inzake – onder andere – de rappelplicht bij Toeslagen.

¹⁸ Kamerstukken II, 2018/19, 31066, nr. 434.

¹⁹ Handelingen 2019/20, nr. 43, item 25, p. 39.

²⁰ Kamerstukken II, 2019/20, 31066, nr. 572.

²¹ Kamerstukken II, 2019/20, 31066, nr. 596.

Met opmerkingen

Met opmerkingen

Met opmerkingen

Daarnaast treft u hieronder een overzicht van de vindplaats van de stukken die door de Belastingdienst aan de Ombudsman zijn verstrekt als bijlage bij een brief waarin antwoorden worden gegeven op vragen van de Ombudsman die in het kader van het onderzoek "Geen powerplay maar fair play" zijn gesteld [CHECK NO] alsmede de vindplaats van de brief zelf. Vier van deze bijlagen zijn nog niet met uw Kamer gedeeld. Deze stukken treft u als bijlage bij deze rapportage.

Ik beschouw hiermee de toezegging als afgedaan.

Met opmerkingen Bijlage!

	Naam document	(Openbare) vindplaats
0	Reactie op onderzoek No 221216	Wob-besluit 15 november 2019: https://www.rijksoverheid.nl/documenten/wob-verzoeken/2019/11/15/besluit-op-wob-verzoek-over-combiteam-aanpak-facilitators-caf (Bijlage 4.2, documentnummer 156)
1	Behandelvoorschrift behandelen bezwaren TVS vs. 2.1 van 7 november 2016	Als bijlage opgenomen in deze rapportage.
2	Rapport derdenbezoek MKB Eindhoven van 4 mei 2016	Vertrouwelijk verstrekt bij Kamerstukken II, 2018/19, 31 066, nr. 440 (zie onder 'zes documenten' het tweede document.
3	Brief DVTBB van 20 oktober 2014	Als bijlage opgenomen in deze rapportage.
4	Brief DVTBV van 20 oktober 2014	Als bijlage opgenomen in deze rapportage.
5	Interne notitie met bevindingen van 21 mei 2014	Wob-besluit 24 april 2019: https://www.rijksoverheid.nl/documenten/wob-verzoeken/2019/04/24/twee-beslissingen-op-bezwaar-van-het-ministerie-van-financien-na-afwijzende-besluiten-op-wob-verzoeken-die-betrekking-hebben-op-caf-11-kinderopvangtoeslag (‘Eerste beslissing op bezwaar van het ministerie van Financiën na afwijzende besluiten op Wob-verzoeken die betrekking hebben op CAF 11 (kinderopvangtoeslag)’, bijlagenummer 5.
6	Overdrachtsdocument Casus Hawaii van 3 april 2014	Wob-besluit 24 april 2019: https://www.rijksoverheid.nl/documenten/wob-verzoeken/2019/04/24/twee-beslissingen-op-bezwaar-van-het-ministerie-van-financien-na-afwijzende-besluiten-op-wob-verzoeken-die-betrekking-hebben-op-caf-11-kinderopvangtoeslag (‘Eerste beslissing op bezwaar van het ministerie van Financiën na afwijzende besluiten op Wob-verzoeken die betrekking hebben op CAF 11 (kinderopvangtoeslag)’, bijlagenummer 3.
7	Notitie casus Hawaii vs. 0.9 van 7 oktober 2012	Wob-besluit 24 april 2019: https://www.rijksoverheid.nl/documenten/wob-verzoeken/2019/04/24/twee-beslissingen-op-bezwaar-van-het-ministerie-van-financien-na-afwijzende-besluiten-op-wob-verzoeken-die-betrekking-hebben-op-caf-11-kinderopvangtoeslag

		('Eerste beslissing op bezwaar van het ministerie van Financiën na afwijzende besluiten op Wob-verzoeken die betrekking hebben op CAF 11 (kinderopvangtoeslag)', bijlagenummer 0.
8	Antwoord op bejegeningklacht ingediend door [vertrouwelijk]	Wob-besluit 15 november 2019: https://www.rijksoverheid.nl/documenten/wob-verzoeken/2019/11/15/besluit-op-wob-verzoek-over-combiteam-aanpak-facilitators-caf (Bijlage 4.2, documentnummer 159)
9	Antwoord op algemene klacht van [vertrouwelijk]	Als bijlage opgenomen in deze rapportage
10	Antwoord op klacht ingediend door [vertrouwelijk]	Wob-besluit 24 april 2019: https://www.rijksoverheid.nl/documenten/wob-verzoeken/2019/04/24/twee-beslissingen-op-bezwaar-van-het-ministerie-van-financien-na-afwijzende-besluiten-op-wob-verzoeken-die-betrekking-hebben-op-caf-11-kinderopvangtoeslag ('Eerste beslissing op bezwaar van het ministerie van Financiën na afwijzende besluiten op Wob-verzoeken die betrekking hebben op CAF 11 (kinderopvangtoeslag)', bijlagenummer 15.